

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 27CoCsp/47/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3719202730
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 12. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ľubica Bajzová
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2020:3719202730.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ľubice Bajzovej a členiek senátu JUDr. Aleny Záhumenskej a Mgr. Martiny Trnavskej v spore žalobcu: G., proti žalovanej P., o zaplatenie 3.098,95 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 27. augusta 2020, č. k. 4Csp/56/2019-115, takto

rozhodol:

Rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej - zamietajúcej časti (výrok III.) a závislej časti o trovách konania (výrok IV.) **p o t v r d z u j e .**

Žalovaná **m á** voči žalobcovi nárok na náhradu trov odvolacieho konania v rozsahu 100 %.

o d ô v o d n e n i e :

1. Napadnutým, v záhlaví identifikovaným rozhodnutím súd prvej inštancie výrokom I. konanie v časti o zaplatenie 637,33 eur zastavil. V druhom výroku žalovanú zaviazal k povinnosti zaplatiť žalobcovi 782,40 eur s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 1.058,40 eur od 14.11.2019 do 10.12.2019, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 989,40 eur od 11.12.2019 do 09.01.2020, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 920,40 eur od 10.01.2020 do 11.02.2020, úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 851,40 eur od 12.02.2020 do 20.03.2020 a úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 782,40 eur od 21.03.2020 do zaplatenia, všetko do troch dní odo dňa právoplatnosti rozsudku. Tretím výrokom vo zvyšku žalobu zamietol a štvrtým výrokom rozhodol o trovách konania medzi stranami sporu tak, že žalovaná **m á** nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu 18,32 %, ktorú náhradu trov konania je žalobca povinný zaplatiť žalovanej do troch dní od právoplatnosti uznesenia o výške náhrady trov konania, ktoré **p o** právoplatnosti rozhodnutia vydá súdny úradník.

2. V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že pôvodný žalobca Q.. požadoval zo strany žalovanej zaplatenie sumy 3.098,95 eur s príslušným úrokom z omeškania od 04.03.2017 do zaplatenia dôvodiac, že jeho právny predchodca spoločnosť I.. uzatvorila so žalovanou zmluvu o pôžičke dňa 30.06.2015, na základe ktorej jej poskytla pôžičku vo výške 5.000 eur, ktorú mala splácať v pravidelných mesačných splátkach. So splácaním niektorých z nich bola v omeškaní a ani v dohodnutej lehote tieto neuhradila, preto bol dňa 19.02.2017 úver zosplatnený, o čom bola žalovaná informovaná a bola vyzvaná na zaplatenie žalobou uplatnenej čiastky. K žalobe sa vyjadrila žalovaná, ktorá žiadala žalobu v celom rozsahu zamietnuť. Podľa žalovanej žalobca v podanom žalobnom návrhu neuviedol, akým spôsobom bola overená bonita klienta. Žalovaná poukázala na zákonné ustanovenia o povinnosť veriteľa zo spotrebiteľského úveru overiť bonitu klienta ako aj na následky porušenia tejto zákonnej povinnosti. Ďalej žalovaná uviedla, že žalobca nepreukázal, že by nárok na zaplatenie nákladov na vymáhanie pohľadávky bol v súlade so zákonom. Žalobca podľa žalovanej nepredložil žiadne listinné dôkazy, ktoré by preukazovali vznik nákladov na vymáhanie pohľadávky. Ďalej žalovaná spochybnila splnenie podmienok pre vyhlásenie mimoriadnej splatnosti, nakoľko žalobca nepredložil doručenkú k oznámeniu

o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 26.02.2017. Žalovaná uviedla, že keďže žalobca nepredložil listinný dôkaz o tom, že sa oznámenie o vyhlásení okamžitej splatnosti zo dňa 26.02.2017 dostalo do sféry dispozície žalovanej, žalobca nepreukázal, že mala žalovaná objektívnu možnosť oboznámiť sa s obsahom prejavu vôle v ňom vyjadrenej. Žalobca preto nemá podľa žalovanej nárok na splátky zročné od 20.10.2019 do 20.06.2020, keďže v tejto časti bola žaloba podaná predčasne. V priebehu konania Q.. oznámila, že došlo k postúpeniu pohľadávky na žalobcu. Q. tak navrhla, aby súd pripustil zmenu účastníkov konania. Uznesením Okresného súdu Považská Bystrica zo dňa 15.04.2020, č. k. 4Csp/56/2019-78, bola pripustená zmena subjektov na strane žalobcu s tým, že na miesto Q. vstúpil žalobca. Žalobca, podaním doručeným súdu dňa 18.08.2020, vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 637,33 eur späť. V časti o zaplatenie sumy 483,- eur vzal žalobca žalobu späť z dôvodu plnenia žalovanej po podaní žaloby, keď žalovaná plnila: dňa 28.08.2019 v sume 69,- eur, dňa 25.09.2019 v sume 69,- eur, dňa 12.11.2019 v sume 69,- eur, dňa 10.12.2019 v sume 69,- eur, dňa 09.01.2020 v sume 69,- eur, dňa 11.02.2020 v sume 69,- eur, dňa 20.03.2020 v sume 69,- eur. V časti o zaplatenie sumy 154,33 eur, ktoré si žalobca uplatnil ako náklady spojené s uplatnením pohľadávky, vzal žalobu žalobca späť bez uvedenia dôvodu späťvzatia.

3. Na zistený skutkový stav súd prvej inštancie aplikoval ust. § 1 ods. 2, § 2 písm. a), b), d), § 7 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy, § 3 ods. 1, § 39, § 53 ods. 9, § 517 ods. 2, § 565 Občianskeho zákonníka, § 92 ods. 8 veta prvá a druhá zákona č. 483/2001 Z.z. o bankách, s odkazom na ktoré došiel k záveru o čiastočnej dôvodnosti podanej žaloby. Žalobca, podaním doručeným súdu dňa 18.08.2020, vzal žalobu v časti o zaplatenie sumy 637,33 eur späť, z ktorého dôvodu konanie v tejto časti súd zastavil. Ďalej uviedol, že medzi stranami nebolo sporným, že medzi právnym predchodcom žalobcu - spoločnosťou I. a žalovanou vznikol právny vzťah zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere podľa ustanovenia § 497 a nasl. Obchodného zákonníka v spojení s § 2 písm. d/ zákona o spotrebiteľských úveroch. Zmluvou sa spoločnosť I.. v rámci predmetu svojej činnosti zaviazala poskytnúť žalovanej ako fyzickej osobe - nepodnikateľovi peňažné prostriedky a žalovaná sa tieto zaviazala splácať v pravidelných splátkach. I.. poskytol žalovanej úver vo výške 5.000,- eur, ktorý sa žalovaná zaviazala splácať 60 pravidelnými mesačnými splátkami po 139,58 eur. Predmetom zmluvy bol bezúčelový úver vo výške 5.000,- eur. Výška splátky bola určená na sumu 139,58 eur, pri 60 mesačných splátkach. Výška úrokovej sadzby bola dojednaná 25 % p. a., výška RPMN 25 % pri priemernej RPMN ku dňu podpisu úverovej zmluvy 18,24 %. Celková čiastka, ktorú sa žalovaná zaviazala žalobcovi zaplatiť bola určená vo výške 8.374,80 eur. Konečná splatnosť úveru bola stanovená na 06/2020. Zmluva obsahuje všetky náležitosti predpokladané a vyžadované zákonom o spotrebiteľských úveroch. Námiety žalovanej o nesplnení podmienok pre zosplatenie úveru, neoverení bonity žalovanej pred poskytnutím úveru a po neplatení postúpeniu pohľadávky a aktívnej vecnej legitímácie žalobcu vyhodnotil ako neopodstatnené so záverom, že došlo k platnému zosplateniu podmienok pre zosplatenie úveru, že bonita žalovanej preto poskytnutím úveru bola zo strany žalobcu v dostatočnom rozsahu overená a tiež mal za to, že boli splnené aj špeciálne podmienky zákonného ustanovenia § 92 ods. 8 zákona o bankách pre platné postúpenie pohľadávky na žalobcu so záverom, že tento je nositeľom vecne aktívnej legitímácie v tomto konaní. Súd však ustálil, že predmetná zmluva je v časti dohodnutých úrokov vo výške 25 % ročne neplatná pre rozpor s dobrými mravmi. Vysoké úroky dojednané pri zmluve o spotrebiteľskom úvere sú všeobecne považované za odporujúce uznávaným pravidlám správania sa a mravným princípom spoločenského poriadku, a teda sú v rozpore s dobrými mravmi. Podľa ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka je úlohou súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade vzhľadom na rozhodujúce okolnosti starostlivo posúdil, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade alebo v rozpore s dobrými mravmi. Nezodpovedá všeobecne uznávaným vzťahom medzi ľuďmi, aby veriteľ poskytoval úvery za neprimerané až úžernícke úroky. Neprimeranou, a preto odporujúcou dobrým mravom, je taká výška úrokov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere, ktorá podstatne presahuje úrokovú mieru v dobe dojednania obvyklú, určenú najmä s prihliadnutím k najvyšším úrokovým sadzbám, uplatňovaným bankami pri poskytovaní úverov. Podľa priemerných úrokových mier z úverov obchodných bánk zverejnených Národnou bankou Slovenska v mesiaci 06/2015 (kedy bola zmluva uzatvorená) bol pri nových spotrebiteľských úveroch so splatnosťou 1 - 5 rokov priemerný úrok vo výške 9,74 % p.a., pričom v zmluve bola úroková sadzba 25 %, čo predstavuje približne 2,57 - násobok priemerných úrokov vyberaných bankovými subjektmi pri obdobných spotrebiteľských úveroch. Z uvedeného dôvodu považoval súd dohodnutú výšku úroku z úveru za rozpornú s dobrými mravmi. Zmluva je v tejto časti neplatná v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Preto žalobca nemá nárok požadovať za požičanie

finančných prostriedkov zmluvný úrok. Žalovaná uhradila sumu 3.734,60 eur do podania žaloby. Túto skutočnosť mal súd za preukázanú na základe dokladov predložených žalobcom. Po podaní žaloby žalovaná uhradila sumu vo výške 483,- eur. Spolu tak žalovaná uhradila sumu 4.217,60 eur. Vzhľadom na uvedené bola žaloba dôvodná len v časti o zaplatenie sumy 782,40 eur (požičaná suma 5.000,- eur mínus úhrady vo výške 4.217,60 eur). Vo zvyšku súd žalobu zamietol ako nedôvodnú. Súd žalobcovi priznal tiež úrok z omeškania v uplatnenej výške 5 % ročne z priznanej sumy 782,40 eur, a to od nasledujúceho dňa po doručení žaloby žalovanej, teda odo dňa 14.11.2019. Uvedené bolo dané tým, že žalobca nepreukázal skoršie doručenie oznámenia o vykonaní mimoriadneho zosplatnenia. Súd zároveň priznal aj úrok z omeškania zo súm čiastočných úhrad realizovaných žalovanou po podaní žaloby. Vo zvyšku súd uplatnený úrok z omeškania zamietol. Súd o náhrade trov konania rozhodol podľa § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP. V danom prípade boli čiastočne úspešné obe sporové strany a obe sporové strany aj čiastočne zavinili zastavenie konania. Žalobou sa žalobca pôvodne domáhal zaplatenia sumy 3.098,95 eur. Žalobcovi bola priznaná suma vo výške 782,40 eur. V časti o zaplatenie sumy 483,- eur bolo konanie zastavené z dôvodu plnenia žalovanej po podaní žaloby, teda zavinením žalovanej. V časti o zaplatenie sumy 154,33 eur bolo konanie zastavené zavinením žalobcu, keď tento vzal, bez uvedenia relevantného dôvodu, žalobu v tejto časti späť. Žalobca bol tak úspešný v rozsahu 25,25 % (priznaná suma 782,40 eur) a neúspešný v rozsahu 54,18 % (nepriznaná suma 1.679,22 eur). Žalobca zavinil zastavenie konania v rozsahu 4,98 % (späťvzatie v časti o zaplatenie 154,33 eur) a žalovaná zavinila zastavenie konania v rozsahu 15,59 % (späťvzatie v časti o zaplatenie 483,- eur). Pomer percentuálneho úspechu žalobcu (s pripočítaním rozsahu zavinenia zastavenia konania žalovanou) k percentuálnemu úspechu žalovanej (s pripočítaním rozsahu zavinenia zastavenia konania žalobcom) tak predstavuje 40,84 % ku 59,16 %. Celkový úspech žalovanej tak predstavuje 18,32% a v tomto rozsahu bol žalovanej priznaný aj nárok na náhradu trov konania. O výške trov konania rozhodne po právoplatnosti rozsudku súdny úradník.

4. Rozsudok súdu prvej inštancie v zákonom stanovenej lehote odvolaním napadol žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu smerujúc svoje odvolanie voči zamietajúcej časti a závislej časti o trovách konania (III. a IV. výrok rozhodnutia súdu prvej inštancie), navrhujúc odvolacieho súdu zmenu napadnutého rozhodnutia čo do týchto častí tak, že žalovaná bude zviazaná k povinnosti zaplatiť žalobcovi tiež uplatnený zmluvný úrok 25 %, teda, že bude zviazaná zaplatiť žalobcovi aj sumu 1.679,22 eur s 5 %-tným úrokom z omeškania od 14.11.2019 do zaplatenia a tiež, že bude žalobcovi priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 90,04 %. Uplatňujúc dôvod na odvolanie (posúdiac obsah odvolania) uvedený v ust. § 365 ods. 1 písm. h) CSP (nesprávne právne posúdenie), namietal správnosť záveru súdu prvej inštancie, že dojednaný zmluvný úrok 25 % je neplatný pre rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ), následkom čoho je tak poskytnutý úver bezúročný a žalovaná nebola teda zviazaná na zaplatenie tohto úroku vo výške 1.679,22 eur. Tento dojednaný úrok 25 % je jedinou odplátou za úver, ktorá je vyjadrená v RPMN a predstavuje 25 %. Výška priemernej hodnoty RPMN pre úvery so splatnosťou od 1 do 5 rokov zverejnená naposledy v čase uzatvorenia úverovej zmluvy MFSR za 1. štvrtrok 2015 so stavom ku dňu 31.03.2015 predstavovala 13,83 %. Najvyššia prípustná výška odplaty podľa zákona (§ 53 ods. 6 OZ v spojení s ust. § 1a ods. 1 Nariadenia vlády SR č. 87/95) predstavovala 27,66 %. Poukazuje na to, že súdna prax zastáva názor, že postup podľa § 3 ods. 1 OZ má miesto len vo výnimočných situáciách, napr. v prípade šikanózneho výkonu práva účastníkom zmluvného vzťahu a tento korektív nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nemôže neprímerane oslabovať subjektívne práva účastníkov plynúce z právnych noriem. Nie výška úrokovej sadzby, ale celková výška odplaty vyjadrená prostredníctvom RPMN, je rozhodujúcim faktorom pre ustálenie celkových nákladov spotrebiteľa spojených s úverom. Výška dojednanej odplaty 25 % neprevyšuje odplatu obvykle požadovanú na finančnom trhu za spotrebiteľské úvery v obdobných prípadoch a je v súlade so zákonom stanovenou maximálnou výškou odplaty pri poskytnutí peňažných prostriedkov spotrebiteľovi podľa § 1 ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/95 platného a účinného od 01.09.2014.

5. Žalovaná vo svojom písomnom vyjadrení k podanému odvolaniu, navrhuje rozsudok súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutých častiach ako vecne správny potvrdiť. Odvolanie považuje za nedôvodné.

6. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací, po zistení, že odvolanie podala v zákonnej lehote strana v spore (žalobca), v neprospech ktorého bolo napadnuté rozhodnutie v odvolaní dotknutých

časťach vydané podľa § 359 CSP, vykonal preskúmanie zákonnosti napadnutého rozhodnutia a jemu predchádzajúceho konania.

7. Odvolací súd preskúmal vec v rozsahu podaného odvolania podľa § 379 a § 380 ods. 1, 2 CSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvej inštancie je potrebné v napadnutých časťach - v zamietajúcej (výrok III.) a súvisiacej o trovách konania (výrok IV.) ako vecne správny podľa § 387 ods. 1 CSP potvrdiť. Odvolací súd rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP (a contrario), keďže v danej veci nebolo potrebné zopakovať, alebo doplniť dokazovanie a nariadenie pojednávania nevyžadoval ani dôležitý verejný záujem. Rozsudok súdu prvej inštancie v jeho zostávajúcich časťach (zastavujúcej a vyhovujúcej - výroky I. a II.) nepreskúmaval, keďže v týchto časťach rozhodnutie súdu prvej inštancie suspenzívnym účinkom odvolania dotknuté nebolo.

8. Odvolací súd za aplikácie ust. § 380 ods. 2 CSP z úradnej povinnosti predovšetkým posudzoval, či konanie pred súdom prvej inštancie nie je zaťažené vadou/vadami, ktorá/ktoré sa týka/týkajú procesných podmienok, existenciu ktorej vady nezistil, a odvolateľ ju tiež ani netvrdil.

9. V posudzovanej veci súd prvej inštancie napadnutým rozhodnutím v poradí prvým výrokom, konanie v časti o zapl. 637,33 eur zastavil titulom späťvzatia žaloby, druhým výrokom tejto v časti o zapl. 782,40 eur s prísl. úrokom z omeškania vyhovel, vo zvyšnej časti o zapl. zmluvného úroku pre konštatovaný rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) a neplatnosť zmluvného dojednania o tomto úroku (§ 39 OZ) žalobu tretím výrokom zamietol a v konečnom dôsledku štvrtým výrokom rozhodol o nároku žalovanej na náhradu trov konania voči žalobcovi v rozsahu jej čistého úspechu (18,32%).

10. Žalobca namietal nesprávne právne posúdenie nepriznaného zmluvného úroku ako rozporného s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) s následkom neplatnosti spotrebiteľskej zmluvy v časti zmluvného dojednania o tomto úroku vo svetle § 39 OZ.

11. Nesprávne právne posúdenie veci je spôsobilým odvolacím dôvodom vtedy, keď súd pochybí pri aplikácii práva na zistený skutkový stav, teda prípad, kedy bol skutkový stav posúdený podľa iného právneho predpisu, než ktorý správne mal byť použitý, alebo ak síce bol aplikovaný správne určený právny predpis, ale súd ho nesprávne interpretoval (nesprávne vyložil podmienky všeobecne vyjadrené v hypotéze právnej normy a v dôsledku toho nesprávne aplikoval vlastné pravidlo, stanovené dispozíciou právnej normy).

12. Vyššie uvedené odvolacie námietky žalobcu, vyhodnotil odvolací súd ako neopodstatnené. Preskúmaním obsahu spisu odvolací súd zistil, že súd prvej inštancie zo správne zisteného skutkového stavu vyvodil primárne správny právny záver, keď zmluvu uzatvorenú medzi žalovanou a právnym predchodcom žalobcu posúdil ako spotrebiteľskú, na ktorú dopadajú normy spotrebiteľského práva (o.i. tiež zák. č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch v znení účinnom v čase uzatvorenia zmluvy, t.j. 30.06.2015) a tiež, keď následne vo svetle imperatívu dobrých mravov nárokovaný a dojednaný zmluvný úrok vo výške 25% porovnajúc ho s priemernými úrokovými mierami obdobných úverov obchodných bánk zverejnených NBS v čase uzatvorenia zmluvy, po zistení, že tento predstavuje cca 2,57 násobok ich výšky, tento posúdil ako neakceptovateľný vo svetle ust. § 3 ods. 1 OZ s následkom absolútnej neplatnosti zmluvného dojednania o tomto úroku, obsiahnutého v spotrebiteľskej zmluve (§ 39 OZ) a žalobu v časti o tomto nároku z uvedeného dôvodu zamietol. Správne tiež za aplikácie ust. § 255 ods. 2, § 256 ods. 1 CSP priznal v rozsahu čistého úspechu žalovanej nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi (18,32%). Svoje rozhodnutie súd prvej inštancie tiež dostatočne odôvodnil v súlade s požiadavkami uvedenými v ust. § 220 ods. 2 CSP. Odôvodnenie rozhodnutia obsahuje dostatok skutkových a právnych záverov, spĺňa všetky vyššie zákonné požiadavky a tvorí dostatočný podklad pre uskutočnenie prieskumu v odvolacom konaní, pričom odvolací súd nezistil, že by tieto závery boli neodôvodnené. Odvolací súd sa stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozsudku v rozsahu vyššie uvedených záverov a konštatuje správnosť jeho dôvodov v tomto smere (§ 387 ods. 2 CSP).

13. Na zdôraznenie správnosti dôvodov uvedených v rozhodnutí súdu prvej inštancie a vo vzťahu k odvolacím námietkam žalobcu, uvádza odvolací súd nasledovné skutočnosti:

14. V posudzovanej veci súd prvej inštancie predovšetkým správne vychádzal z toho, že vzťah medzi účastníkmi z identifikovanej zmluvy, bol vzťahom spotrebiteľským a vzťahujú sa naň ustanovenia zákona

č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a tiež ust. § 52 a nasl. OZ o ochrane spotrebiteľa a žalovaná teda požíva ochranu, prináležiacu spotrebiteľom.

15. V ďalšom teda rovnako správne súd prvej inštancie dohodu o úroku vo svetle tejto ochrany preskúmal, keďže nemožno pochybovať, že aj úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov podliehajú ex offo súdnej kontrole vo svetle imperatívu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka).

16. Súdny dvor v rozsudku C 484/08 - Caja de Ahorros y Monte de Piedad de Madrid proti Asociación de Usuarios de Servicios Bancarios (Ausbanc) rozhodol: „Článok 4 ods. 2 a článok 8 Smernice Rady 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách sa musia vykladať v tom zmysle, že nebránia takej vnútroštátnej právnej úprave, akou je právna úprava dotknutá vo veci samej, ktorá umožňuje súdne preskúmanie nekalej povahy zmluvných podmienok týkajúcich sa definície hlavného predmetu zmluvy alebo primeranosti medzi cenou a odmenou na jednej strane a službami, či tovarmi poskytnutými v protihodnote na strane druhej, aj keď sú tieto podmienky formulované jasne a zrozumiteľne.“

17. O záväzku členských štátov k lojalite k aktom Súdneho dvora Európskej únie (čl. 4 Zmluvy o Európskej únii) pochybovať nemožno.

18. To, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú fundamentálny hodnotový poriadok judikatúrou súdov nikdy spochybnené nebolo (príkladom rozhodnutia NS SR sp. zn. 1MCdo 1/09 z 31.07.2009, NS SR sp. zn. 5Cdo 26/2011 z 26.04.2012, NS ČR sp. zn. 21Cdo 1484/04 z 15.12.2004, KS v Prešove sp. zn. 3Co 3/2011 z 12.10.2011, 3Co67/2012 z 24.10.2012).

19. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

20. Vo svetle citovaného zákonného ustanovenia je teda zrejmé, že rozpor s dobrými mravmi (§ 3 ods. 1 OZ) v dôsledku neprimerane vysokého úroku spôsobuje absolútnu neplatnosť celej dohody o úroku, čo je sankcia za to, že žalobca (či jeho právny predchodca) ako dodávateľ do zmluvného vzťahu zakomponoval zjavne neprimerane vysoký úrok, a pokiaľ súd vychádzajúc z takéhoto zistenia svoje zamietajúce rozhodnutie vo vzťahu k takémuto nároku založil na neplatnosti dojednania o úroku, nemožno jeho názor považovať za iný, ako správny a súladný s literou zákona.

21. Podľa ustálenej súdnej judikatúry, ustanovenie § 3 ods. 1 OZ, patrí k právnym normám s relatívne neurčitou (abstraktnou) hypotézou, t. j. k právnym normám, ktorých hypotéza nie je stanovená priamo právnym predpisom, a ktoré tak prenechávajú súdu, aby podľa svojho uváženia v každom jednotlivom prípade, sám vymedzil hypotézu právnej normy zo širokého, dopredu neobmedzeného okruhu okolností. Pri posudzovaní, či konanie účastníka občianskoprávneho vzťahu je v súlade, či v rozpore s dobrými mravmi, zákon výslovne neurčuje, z akých hľadísk má súd vychádzať, preto závisí v každom prípade na úvahe súdu. V súlade s dobrými mravmi je preto také konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke „uspokojí“ bez ohľadu na to, v akej situácii sa nachádza dlžník, s primeranou výškou odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny a ktorý svoje voľné peňažné prostriedky mieni poskytnúť.

22. V konkrétnostiach posudzovanej veci súd prvej inštancie pri posúdení primeranosti dojedanej výšky úroku porovnal dojednaný úrok 25% s úrokovou mierou obvyklou z praxe peňažných ústavov v rozhodnom období pri spotrebiteľských úveroch s dobou splatnosti 1 až 5 rokov. Vychádzal z údajov NBS, podľa ktorých však priemerná úroková miera z takýchto úverov bola správne v rozhodnom období, t.j. za 1. štvrtrok 2015 vo výške 9,99 % s ohľadom na čas uzatvorenia zmluvy jún 2015 (údaj uvádzaný súdom prvej inštancie 9,74% nie je správny i keď nevýznamne, konečné závery neovplyvňujú). Pri nebankových subjektoch, ktoré sú rovnako súčasťou finančného trhu vzhľadom na vyššiu mieru rizika vo všeobecnosti súdna prax síce akceptuje o niečo vyššie úroky, rozhodne však nie viac ako o 100 % oproti priemeru bánk. V dotknutej zmluve dohodnutá úroková sadzba úroku 25 % však viac ako 2-násobne prevyšuje priemernú úrokovú sadzbu 9,99 % uplatňovanú v priemere bankami pri poskytovaní úverov alebo pôžičiek v rozhodnom období a preto záver súdu prvej inštancie o neplatnosti dojednania o úrokoch pre rozpor s dobrými mravmi podľa ustanovenia § 39 Občianskeho zákonníka, je podľa názoru odvolacieho súdu správny.

23. K odlišnému záveru podľa názoru odvolacieho súdu nie je spôsobilá ani námietka žalobcu týkajúca sa najvyššej prípustnej výšky odplaty v rozhodnom období (27,66%) stanovenej ust. § 53 ods. 6 OZ v spojení s § 1a ods. 1 Nariadenia vlády č. 87/1995 Z.z., keďže ani táto nie je faktorom diskvalifikujúcim súd z možnosti podrobiť výšku dojednaného úroku jeho súladnosti s dobrými mravmi. Jednak pod odplatou nie je možné rozumieť len výšku dohodnutých úrokov a jednak, a to je ťažiskovým v posudzovanej veci, je tu principiálnym posúdiť, či je možné konanie veriteľa, ktorý sa pri peňažnej pôžičke síce „uspokojil“ s výškou úroku nepochybne nižšou ako bola v tom čase výška najvyššej prípustnej odplaty, avšak vzhľadom k situácii v akej sa v čase uzatvorenia zmluvy nachádzal dlžník, túto považovať s ohľadom na výšku priemerného úroku ako primeranej odplaty (odmeny) za užívanie požičanej istiny uplatňovanej bankami v rozhodnom období, vo svetle imperatívu dobrých mravom za udržateľnú.

24. V konkrétnostiach posudzovanej veci totiž z obsahu zmluvy v časti I. „Osobné údaje o klientovi“ vyplýva, že žalovaná v čase uzatvorenia zmluvy pracovala s priemerným mesačným netto príjmom 420,- eur, čo je len v nevýznamnej miere viac, ako bola v tom čase minimálna mzda (380,- eur), mala tri vyživovacie povinnosti a jej obydlie bolo zaťažené hypotékou, ktorú splácala, čo nemožno hodnotiť inak, ako objektívne nepriaznivý sociálny aspekt na jej strane. Napriek tomu a pri plnej vedomosti dodávateľa o tejto nepochybne veľmi ťaživej situácii žalovanej, jej však predchodca žalobcu ako dodávateľ, poskytol (požičal) finančné prostriedky v objeme 5.000,- eur za úrok vo výške 25 %, teda 2,5 násobne vyšší, ako v tom čase bola priemerná úroková sadzba, za ktoré požičiavali spotrebiteľom pri identickej dobe splácania peňažné prostriedky banky (9,99%), pričom bolo reálne opoznatelné, že pri dohodnutej výške mesačnej splátky úveru 139,58 eur sa žalovaná spolu s ňou vyživovanými osobami dostáva prakticky na hranicu chudoby, zaväzujúc sa s ohľadom na výšku úroku len na tomto zaplatiť nad rámec požičaných prostriedkov (5.000,- eur), ešte navyše čiastku 3.374,80 eur, ktoré konanie dodávateľa nemožno hodnotiť inak, ako zneužívajúce ťaživú životnú situáciu v ktorej sa žalovaná ocitla, a rozporné s jeho povinnosťou postupovať v takomto vzťahu s odbornou starostlivosťou a vo svetle elementárnych hodnotových princípov nastolených v spoločnosti, inak povedané jeho konanie je vo svetle imperatívu dobrých mravov v tomto smere neakceptovateľné, s nemožnosťou mu poskytnúť právnu ochranu v podobe priznania mu dohodnutého úroku. Možno prisvedčiť odvolateľovi, že korektív dobrých mravov nesmie byť na ujmu princípu právnej istoty a nesmie neprimerane oslabovať subjektívne práva účastníkov vyplývajúcich z právnych noriem. Prijaté závery však tieto princípy plne rešpektujú, pretože sú založené v kumulatívne na zásadách, ktorými je občianskoprávne konanie, o to viac v spotrebiteľských veciach či už na vnútroštátnej alebo medzinárodnej úrovni ovládané, vo svetle ktorých žalobca s ohľadom na okolnosti posudzovanej veci, nemohol legitímne očakávať iné, ako v jeho neprospech vydané rozhodnutie vo vzťahu k jeho nároku na zaplatenie dojednaného úroku, ako odmeny za poskytnutie peňažných prostriedkov žalovanej. Zmyslom ustanovenia § 3 ods. 1 OZ je totiž zamedziť výkonu práva, ktorý síce môže zodpovedať zákonu, avšak odporuje dobrým mravom, ktorého uplatnenie má miesto v situáciách, kedy k výkonu práva založeného zákonom dochádza z iných dôvodov, než je dosiahnutie hospodárskych cieľov, či uspokojenie iných potrieb, keď je hlavná, alebo aspoň prevažujúca motivácia úmysel znevýhodniť, ak nie priamo poškodiť povinnú osobu (tzv. šikanózný výkon práva), prípadne kedy je zrejmé, že výkon práva vedie k neprijateľným dôsledkom prejavujúcim sa ako vo vzťahu medzi účastníkmi, tak na postavení niektorého z nich navonok k naplneniu čoho došlo vo vzťahu k dojednaniu a následnému uplatneniu zmluvného úroku tiež v konkrétnostiach posudzovanej veci.

25. S poukazom na tieto závery potom súd prvej inštancie rozhodol správne, keď žalobcom uplatnený zmluvný úrok tomuto nepriznal, za súčasne správneho záveru tiež v časti o trovách konania, reflektujúceho výsledok sporu.

26. Odvolacie námietky žalobcu tak neboli dôvodnými.

27. Z vyššie uvedených dôvodov dospel odvolací súd k záveru, že rozhodnutie súdu prvej inštancie je v odvolaní dotknutých častiach vecne správne, preto ho podľa § 387 ods. 1 CSP v rozsahu zamietajúceho výroku III. a súvisiaceho výroku IV. o trovách konania potvrdil. Žalobca v odvolaní nevedol žiadne rozhodujúce skutočnosti, spôsobilé k odlišnému, v prospech neho vyznievajúcejmu rozhodnutiu odvolacieho súdu a s ktorými by sa súd prvej inštancie už vo svojom rozhodnutí nebol zaoberal, či vysporiadal.

28. Odvolací súd rozhodol o trovách odvolacieho konania podľa § 396 ods. 1, § 262 ods. 1 a § 255 ods. 1 CSP tak, že priznal plný nárok žalovanej na ich náhradu voči žalobcovi, keďže v odvolacom konaní táto zaznamenala plný úspech.

29. O výške náhrady trov odvolacieho konania žalovanej rozhodne súd prvej inštancie podľa § 262 ods. 2 CSP samostatným uznesením, ktoré vydá vyšší súdny úradník.

30. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne pomerom hlasov tri ku nule (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancie. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolania musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).